

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA

CÓDIGO	
MATERIA	MOVEMENTO
DISCIPLINA	MOVEMENTO EXPRESIVO II
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección Escénica e Dramaturxia
ITINERARIO	Dirección Escénica e Dramaturxia
CURSO	1º (Segundo cuatrimestre)
CRÉDITOS ECTS	2.5
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Ricardo Solveira Díaz
DOCENTES	Nome e apelidos: Ricardo Solveira Díaz Horario titorías: https://esadgalicia.com/profesorado/ Despacho: D2 Contacto: ricardosolveira@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Introdución ao estudo dos procesos que promoven o desenvolvemento das posibilidades corporais, expresivas, creativas e comunicativas no eido da dirección de actores/actrices e da dramaturxia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ningún
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego X Castelán X Inglés

2. COMPETENCIAS
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X2	Comprender psicolxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE

ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
Adquirir os principios básicos do vocabulario da linguaxe corporal desde a conciencia corporal ata os factores expresivos básicos; así como os protocolos do traballo expresivo no seu enfoque individual, parellas e colectivo. Este coñecemento dirixirase á comprensión dos procesos do actor/actriz desde a perspectiva do dramaturgo ou o director escénico.	ED2,ED3,ED1,ED5,X5,X8.
Adquirir o coñecemento básico das ferramentas específicas da interpretación do teatro de Xesto para aplicarlas o coñecemento do traballo do actor/actriz no espectáculo valorando a súa idiosincrasia desde a perspectiva da dramaturxia e a dirección escénica.	ED2,ED3,ED1,ED5,T1,T8,T10,X1,X2,X3,X4
Incorporar unha terminoloxía precisa para denominar as ferramentas, recursos e procesos co fin de mellorar a comunicación cos actores e actrices nos procesos de creación teatral.	ED2,ED5,T1,T3,T7,T10,T11,T15,X2,X3,X4.

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. AMPLIACIÓN DE RECURSOS EXPRESIVOS/CREATIVOS VINCULADOS O CORPO.	Desenrolo temático dos factores expresivos.	5
2. INTRODUCCIÓN AO TEATRO XESTUAL	Introdución as características propias da especialidadee procesos creativos/ interpretativos creativos a partir da linguaxe de movemento.	5
3. APLICACIÓN AO ITINERARIO	Aplicación dos contidos os eidos da dirección e adramaturxia.	5
TOTAL SESIÓNS		15

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial	Non presencial	Total
Actividades teóricas	20	11	31
Actividades prácticas	19		19
Outras actividades formativas de carácter obrigatorio	3	3	6
Realización de probas de avaliación	3	10	13
Tutorías		6	6
TOTAL	45	30	75
	66,6 %	33,3 %	100 %

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades teóricas	Impartiranse coñecementos para que o alumno/a adquiera ferramentas e fundamentos teóricos da linguaxe de movemento. A asistencia e participación serán fundamentais.
Actividades prácticas	O obxectivo principal da práctica é que o alumno/a comprenda as ferramentas fundamentais do traballo corporal do actor/actriz transitando físicamente por elas. A asignatura busca tamén a vinculación e aplicación destas ferramentas o eido da dirección escénica e a dramaturxia.
Outras actividades formativas de carácter obrigatorio	Asistencia a mostras, espectáculos, conferencias ou visionados de material audiovisual completan a actividade lectiva.
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA	
Seguimento e orientación.	O longo do curso realizaranse as tutorías necesarias para o seguimento e orientación da aprendizaxe do alumno/a.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN
8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Ponderación	Competencias
<p>Actividades teóricas: Participación a partir da reflexión verbal nas clases onde se valorará a comprensión dos coñecementos e a súa capacidade de aplicalos os diferentes contextos.</p> <p>Probas e traballos teóricos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lecturas e traballos escritos sobre libros da bibliografía. - Reflexións escritas sobre a experiencia da práctica na clase u outra actividade teórica. 	30%	ED1,ED2,ED3,ED5,X1,X2,X3,X4,X8,T8,T15
<p>Actividades prácticas.</p> <p>- Práctica diaria na clase:</p> <p>Participación na práctica diaria de clase, composta por procesos de traballo corporal conducidos polo profesor para o descubrimento das ferramentas expresivas e comunicativas dirixidas á interpretación no teatro do xesto:</p> <p style="padding-left: 40px;">Exercicios de conciencia corporal Procesos de descubrimento das ferramentas do vocabulario corporal Procesos individuais, parellas e grupos Aplicación das ferramentas corporais á interpretación gestual.</p> <p>- Probas prácticas:</p> <p>Probas prácticas finais de ciclo como resultado da integración das ferramentas adquiridas.</p>	30%	X5,X2,T1,T3,T7,T10
<p>Outras actividades formativas de carácter obrigatorio: Conferencias, espectáculos, mostras ou visionados de material audiovisual propostas pola docente para completar a actividade lectiva.</p>	10%	T8,T11,T15
<p>Actitude: Participación e actitude na clase. Control de asistencia a clase</p>	30%	
Total	100%	

A avaliación continua será aplicable a aqueles alumnos/as que asistan al menos a un 90% do total da presencialidade. No caso de superar o 10% de faltas de asistencia o alumno/a ten o dereito a asistencia e debe continuar coas clases. As ensinanzas son presenciais. O 10% refírese a unha marxe que contempla problemas derivados de cuestións persoais.

8.2. Avaliación extraordinaria ou ordinaria sen avaliación continua.

Ferramenta / actividade	Ponderación	Competencias
<p>Probas prácticas:</p> <p>Presentación dun exercicio práctico individual sobre o bloque temático que defina previamente a docente. A duración aproximada será de 3 a 5 minutos. Será requisito indispensable concertar unha tutoría ca docente para a asignación de dito bloque.</p> <p>Incorporación a súa práctica as propostas da profesora.</p>	50%	X5,X2,T1,T3,T7,T10

<p>Probos escritas:</p> <p>Entrega dun traballo a modo de análise e memoria sobre os exercicios prácticos presentados.</p> <p>A memoria deberá presentarse impresa. Extensión mínima 10 páxinas. Tamaño de letra Arial 12, interlineado sinxelo. Cada exercicio terá a súa memoria correspondinte.</p>	20%	ED1,ED2,ED3,ED5,X1,X2,X3,X4,X8,T8,T15
<p>Probos orais:</p> <p>Respostas e defensa as preguntas da profesora.</p>	30%	T8,T11,T15
Total	100%	

9. MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS CON MOTIVO DO COVID

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a ESAD de Galicia establece unha planificación extraordinaria que se **ACTIVARÁ NO MOMENTO EN QUE A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA O DETERMINE**, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da presente programación docente. No suposto de que se produza unha emerxencia, a presente programación non sufrirá máis modificación que a derivada da necesidade de articular unha avaliación non presencial, para o que se establecerán as adaptacións necesarias nas actividades e ferramentas de avaliación, en relación coas competencias que se indican e coa ponderación que se sinala.

Para o caso da avaliación non presencial de toda a disciplina, as ferramentas e actividades de avaliación serán as seguintes:

9.1 FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN. Non presencial

9.1.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias	Ponderación
<p>Actividades teóricas: Participación a partir da reflexión verbal nas clases onde se valorará a comprensión dos coñecementos e a súa capacidade de aplicarlos os diferentes contextos.</p> <p>Probos e traballos teóricos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lecturas e traballos escritos sobre libros da bibliografía. - Reflexións escritas sobre a experiencia da práctica na clase u outra actividade teórica. 	ED1,ED2,ED3,ED5,X1,X2,X3,X4,X8,T8,T15	30%
<p>Actividades prácticas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práctica prevista na clase adaptada a medios telemáticos ou de grabación en soporte de vídeo. - Probos prácticas grabadas ou a través de videochamada. - Asistencia, participación e actitude nas conexións virtuais. 	X5,X2,T1,T3,T7,T10	30%
<p>Outras actividades formativas de carácter obrigatorio: Visionados de material audiovisual proposto pola docente para completar a actividade lectiva.</p>	T8,T11,T15	10%
Actitude		30%
Total		100%

9.1.2 Avaliación extraordinaria (ou ordinaria sen avaliación continua). Non presencial

Ferramenta / actividade	Competencias	Ponderación
<p>Probas prácticas: Presentación dun exercicio práctico individual sobre o bloque temático que defina previamente a docente. A duración aproximada será de 3 a 5 minutos. Será requisito indispensable concertar unha tutoría telemática ca docente para a asignación de dito bloque. O material entregarase en soporte dixital mediante plataformas coma wetransfer o correo electrónico facilitado pola docente.</p> <p>Valoración da posibilidade de realizar a proba en directo coa incorporación a práctica das propostas ou consideracións da profesora.</p>	ED1,ED2,ED3,ED5,X1,X2,X3,X4,X8,T8,T15	50%
<p>Probas escritas: Entrega dun traballo a modo de análise e memoria sobre os exercicios prácticos presentados.</p> <p>A memoria deberá presentarse impresa. Extensión mínima 10 páxinas. Tamaño de letra Arial 12, interlineado sinxelo. Cada exercicio terá a súa memoria correspondinte.</p>	X5,X2,T1,T3,T7,T10	20%
<p>Probas orais: Respostas e defensa as preguntas da profesora en sesión telemática.</p>	T8,T11,T15	30%
<p>No caso de que o tránsito se produza iniciado xa o curso escolar, o profesorado combinará a avaliación do traballo presencial do alumnado coa avaliación do traballo non presencial, determinando as ferramentas (presenciais e non presenciais) a utilizar e a ponderación das mesmas.</p> <p>AS PRESENTES MEDIDAS PODERÁN SER OBXECTO DE MODIFICACIÓN EN FUNCIÓN DAS DIRECTRICES OU INTRUCIÓNS QUE POIDA FACER PÚBLICAS A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA, QUE SE COMUNICARÁN EN TEMPO E FORMA AO ALUMNADO POLAS CANLES HABITUAIS (PÁXINA WEB E CORREO ELECTRÓNICO)</p>		

10 Bibliografía

- Garre, Sol ; Pascual, Itziar (eds.)(2009). *Cuerpos en escena*. Madrid: Fundamentos. Manuales RESAD.
- **Cuadernos del Estudio Schinca. 2011 Número 0.** Estudio Schinca Editorial. Madrid
- Revista Máscara. Numeros 13-14. Julio 1993. Editorial Escenología A.C. Mexico,
- RUIZ NÚÑEZ, RAFAEL (2017): *Teatro del Gesto versus Teatro de Texto* (Tesis doctoral) Madrid: Vissionnet libros.
- COLE, TOBY (1964). *Actuación*. Mexico D.F.: Diana.
- CHEJOV, MICHAEL (2006). *Lecciones para el actor profesional*. Madrid: Alba.
- DONELLAN, DECLAN (2005). *El actor y la diana*. Madrid: Fundamentos
- OIDA, YOSHI. *Un actor a la deriva*. Ñaque.
- RUIZ, BORJA (2012). *El arte del actor en el siglo XX*. Bilbao: Artezblai.
- BARBA, EUGENIO y SAVARESE, NICOLA. (1988). *Anatomía del actor. Diccionario de Antropología teatral*. México D.F Escenología A.C.
- BROOK, PETER (1968). *El espacio vacío*. Barcelona: Ediciones Península.
- ARTAUD, ANTONIN (1978). *El teatro y su doble*. Barcelona: Edhasa.

